

ตำนานอนุสาวรีย์ช้างเผือก

ตั้งอยู่ที่ถนนช้างเผือก ใกล้กับสถานีขนส่งเชียงใหม่ 1 อยู่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประตูช้างเผือกมาตามถนนช้างเผือกประมาณ 500 เมตร ก็จะถึงอนุสาวรีย์ช้างเผือก ซึ่งอยู่ทางด้านขวามือ หรือจากสี่แยกช่วงสิงห์เข้าเมืองตามถนนช้างเผือก ผ่านสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ไปประมาณ 700 เมตร อนุสาวรีย์จะอยู่ด้านซ้ายมือ

จากแผ่นจารึก ณ ประตูเชียงเผือก อำเภอเมือง เชียงใหม่ จารึกข้อความว่า.....

ในสมัยพญาแสนเมืองมา กษัตริย์ลำดับที่ 9 ของล้านนาไทย ระหว่าง พ.ศ. 1931 – 1954 มหาเดชะอภัย อ้ายออบ และ อ้ายยี่ระ ได้ช่วยเหลือพญาแสนเมืองมา โดยปลัดกันแบกพระองค์ให้พ้นอันตรายจากการโจมตีของกองทัพสุโขทัย

กษัตริย์ล้านนาได้ปูนบำเหน็จมหาเดชะอภัยทั้งสอง เป็นที่ขุนช้างซ้ายขุนช้างขวา

ขุนช้างทั้งสองตั้งบ้านเรือนอยู่ทางทิศใต้ เชียงใหม่ด้านตะวันออก และ ได้สร้างรูปช้างเผือกไว้ด้านซ้าย-ขวา ของถนนเข้าประตูช้างเผือก

สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พระเจ้ากาวิละ เจ้าเมืองเชียงใหม่ได้สร้างรูปปั้นช้างเผือก 2 เชือก มีขนาดโตใกล้เคียงกับช้างตัวจริง และคำข่มโค้งคลุมช้างเอาไว้ให้มองเข้าไปทางด้านหัวช้าง มีกำแพงล้อมรอบบริเวณทั้ง 4 ทิศ และมีประตูเข้าออกได้ ทาด้วยสีขาวทั้งตัวช้างและกำแพง

ช้างเชือกที่หันหน้าไปทางทิศตะวันออกชื่อ “ปราบจักรวาล” และช้างเชือกที่หันหน้าไปทางทิศเหนือชื่อ “ปราบเมืองมาร” เมื่อวันเสาร์ขึ้น 11 ค่ำ เดือน 7 พ.ศ. 2343 ไล่ทางหัวเวียงนอกประตูช้างเผือก และอยู่ทางปากตะวันออกของถนนช้างเผือก

จากการสร้างอนุสาวรีย์ช้างเผือก 2 เชือกนี้ จึงเป็นเหตุให้ในสมัยหลัง ชื่อประตูเมืองเชียงใหม่ด้านเหนือเดิมชื่อ ประตูหัวเวียง เปลี่ยนชื่อเรียกเป็น ประตูช้างเผือก ไปตามชื่อของอนุสาวรีย์ช้างเผือกจนถึงปัจจุบัน

เดือนพฤษภาคม – เดือนมิถุนายน ของทุกปี ชาวเชียงใหม่จะมีประเพณีขานอนุสาวรีย์ช้างเผือก ชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้นจะร่วมกันตั้งเครื่องสังเวยพระยาช้างเผือกทั้ง 2 เชือก

แหล่งที่มา

นภัสนันท์ พุ่มสุโข.2548.ตำนานพื้นบ้านภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านหนังสือ. หน้า 57-59.